VENDIM
Nr. 81, datë 6.7.2016

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES "PËR KONTROLLIN PËR AUTENTICITET DHE KRITERET E RICIKLIMIT TË MONEDHAVE METALIKE SHQIPTARE"

Në bazë dhe për zbatim të nenit 12 shkronja "a", nenit 43, shkronja "c" dhe kreut V, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 "Për Bankën e Shqipërisë", të ndryshuar, dhe të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006 "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar me propozimin e Departamentit të Emisionit, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullores "Për kontrollin për autenticitet dhe kriteret e riciklimit të monedhave metalike shqiptare", sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohet Departamenti i Emisionit në Bankën e Shqipërisë për zbatimin e këtij vendimi.
3. Ngarkohet Departamenti i Kërkimeve, për publikimin e kësaj rregulloreje në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë dhe në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETARI
Gent Sejko

RREGULLORE
PËR KONTROLLIN PËR AUTENTICITET DHE KRITERET E RICIKLIMIT TË MONEDHAVE METALIKE SHQIPTARE

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i kritereve për kontrollin për autenticitet, vlerësimin e përshtatshmërisë për qarkullim dhe riciklimin e monedhave metalike lek.

Neni 2
Baza juridike

Kjo rregullore nxirret në bazë dhe për zbatim të:

a) nenit 12, shkronja "a", nenit 43, shkronja "c" dhe kreut V, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar;

b) ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, i cili këtu e më poshtë në këtë rregullore do të quhet "ligji për bankat".

Neni 3
Subjektet

Subjekte të kësaj rregulloreje janë bankat dhe degët e bankave të huaja, të licencuara për të ushtruar veprimtari bankare dhe/ose financiare në Republikën e Shqipërisë, si dhe klientët e tjerë me status të veçantë që kryejnë veprime në *cash* me Bankën e Shqipërisë.

Neni 4
Përkufizime

1. Për qëllime të zbatimit të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm do të kenë këto kuptime:

a) "Riciklimi i monedhave metalike" është procesi (veprimi) i ri i hedhjes në qarkullim të monedhave metalike lek, të arkëtuara dhe përpunuara nga subjektet e kësaj rregulloreje gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre;

b) "Makina të përpunimit të monedhave metalike" janë makinat që përdoren nga klientë ose anëtarë

stafi të subjekteve të kësaj rregulloreje të cilat në mënyrë të pavarur (automatike) identi-fikojnë dhe veçojnë fizikisht pa ndërhyrjen e faktorit njeri (operatorit), monedhat metalike të dyshuara si të falsifikuara dhe/ose të papërshtat-shme për qarkullim nga monedhat metalike të vërteta dhe të përshtatshme për qarkullim;

c) "Përpunim i monedhave metalike" është kontrolli i sasisë, autenticitetit dhe përshtatshmërisë për qarkullim i monedhave metalike, kryer nga subjektet e kësaj rregulloreje me anë të makinave të përpunimit të monedhave metalike ose manualisht nga një anëtar i trajnuar i stafit;

d) "Përpunim i automatizuar i monedhave" është përpunimi i monedhave metalike me anë të makinave të përpunimit të monedhave metalike;

e) "Autentifikim" është procesi i verifikimit të monedhave metalike me qëllim veçimin e monedhave metalike të dyshuara të falsifikuara;

f) "Përpunim manual i monedhave metalike" vlerësimi vizual i monedhave metalike nga anëtarë të trajnuar të stafit për përcaktimin e autenticitetit dhe përshtatshmërisë për qarkullim;

g) "Kontrolli për përshtatshmëri i monedhave metalike" është procesi i verifikimit të monedhave metalike, me qëllim veçimin e monedhave metalike të përshtatshme për qarkullim nga ato të papërshtatshme sipas kritereve të përcaktuara në këtë rregullore;

h) "Test i performancës së makinerive" është procesi i testimit, sipas procedurave të miratuara nga Banka e Shqipërisë, i sistemeve të brendshme të identifikimit dhe aftësisë së makinës për zhvillimin e funksioneve kryesore të saj;

i) "Anëtarë stafi të trajnuar" janë punonjësit e subjekteve të kësaj rregulloreje të trajnuar nga Banka e Shqipërisë ose nga trajnerë të subjekteve të trajnuar në Bankën e Shqipërisë për kryerjen e autentifikimit të monedhave metalike.

j) "Klientë me status të veçantë" janë personat të cilët kanë fituar statusin e klientit të Bankës së Shqipërisë nëpërmjet një ligji ose marrëveshjeje të veçantë dhe mund të kryejnë veprime në *cash* në Bankën e Shqipërisë.

KREU II
KËRKESA TË PËRGJITHSHME PËR RICIKLIMIN E MONEDHAVE METALIKE

Neni 5
Kontrolli për autenticitet dhe përshtatshmëri i monedhave metalike lek

1. Subjektet e kësaj rregulloreje hartojnë rregu-llat dhe proceduarat e tyre të brendshme për përpunimin e monedhave metalike.

2. Subjektet e kësaj rregulloreje, sigurojnë që monedhat metalike lek që arkëtojnë gjatë veprim-tarisë së tyre dhe që kanë për qëllim t'i hedhin përsëri në qarkullim, të kontrollohen për autenticitet dhe përshtatshmëri për qarkullim sipas përcaktimeve të kësaj rregulloreje.

Kontrolli i autenticitetit dhe përshtatshmërisë të monedhave metalike lek kryhet:

a) nëpërmjet makinave të përpunimit të monedhave metalike të testuara me sukses paraprakisht nga Banka e Shqipërisë; ose

b) në mënyrë manuale nga një anëtar stafi i trajnuar për këtë qëllim.

Neni 6
Identifikimi i monedhave metalike lek të dyshuara si të falsifikuara

1. Përpunimi i monedhave metalike siguron që të gjitha monedhat metalike të dyshimta të identifikohen në kohë dhe të mos riciklohen te konsumatorët.

2. Subjektet e kësaj rregulloreje trajtojnë monedhat metalike të veçuara si të dyshuara sipas kuadrit rregullator përkatës për monedhat e dyshuara si të falsifikuara.

Neni 7
Identifikimi i monedhave metalike lek të papërshtatshme

1. Përpunimi i monedhave metalike duhet të garantojë që monedhat metalike të përshtatshme për qarkullim të veçohen nga të papërshtatshmet, në mënyrë që gjendja e monedhave metalike në qarkullim të mbahet në nivele të kënaqshme.

Kontrolli i përshtatshmërisë së monedhave metalike kryhet si më poshtë:

a) monedhat metalike të përpunuara automa-tikisht, të veçuara nga makina e përpunimit të monedhave metalike si të dyshuara, por të rezultuara autentike do të veçohen si monedha metalike të papërshtatshme

për qarkullim;

b) monedhat metalike të përpunuara manu-alisht, të cilat kanë pësuar ndryshime në pamjen ose formën e tyre për shkak të tjetërsimit të veçorive fizike si pasojë e qarkullimit, korrozionit, ose dëmtimit nga ndikimi i faktorëve të ndryshëm fizikë do të veçohen si të papërshtatshme për qarkullim.

2. Monedhat metalike lek të veçuara si të papër-shtatshme për qarkullim gjatë procesit të përpu-nimit, dërgohen në Bankën e Shqipërisë.

KREU III
MAKINAT E PËRPUNIMIT TË MONEDHAVE METALIKE

Neni 8
Kërkesa të përgjithshme teknike

1. Makinat e përpunimit të monedhave metalike duhet të përpunojnë monedhat metalike lek, duke klasifikuar dhe veçuar fizikisht monedhat metalike të përshtatshme për qarkullim nga ato të dyshuara të falsifikuara dhe/ose të papërshtatshme për qarkullim pa ndërhyrjen e faktorit njeri (operatorit).

2. Makinat e përpunimit të monedhave metalike duhet të përshtaten për të siguruar identifikimin me saktësi dhe veçimin e monedhave metalike të falsifikuar të reja.

Neni 9
Kategoritë e makinave të përpunimit të monedhave metalike

1. Makinat e përpunimit të monedhave metalike kategorizohen në makina të përdorura nga klienti ose makina të përdorura nga stafi.

2. Makinat e përpunimit të monedhave metalike të përdorura nga klientë duhet të sigurojnë që krahas identifikimit të monedhave metalike të dyshuara si të falsifikuara, të identifikojnë edhe klientin përdorues të makinës.

Neni 10
Teste për kontrollin e performancës së makinave

1. Subjektet e kësaj rregulloreje për përpunimin e automatizuar të monedhave metalike mund të përdorin vetëm makina, performanca e të cilave është testuar me sukses nga Banka e Shqipërisë.

2. Testet e performancës së makinave duhet të përfshijnë, në varësi të llojit të makinës, një verifikim të performancës së makinës në kontrollin e monedhave metalike për sasi dhe autenticitet.

3. Testet e performancës së makinave zhvillo-hen bazuar në procedurën e përcaktuar nga Banka e Shqipërisë dhe kanë për qëllim kontrollin e sistemeve të brendshme të identifikimit dhe aftësinë e makinës për zhvillimin e funksioneve kryesore si më poshtë:

a) njohja e monedhave metalike lek;

b) identifikimi dhe veçimi i monedhave metalike lek të dyshuara si të falsifikuara dhe të papër-shtatshme për qarkullim; dhe

c) sigurimi i të dhënave të nevojshme për identifikimin e individëve dhe subjekteve poseduese të monedhave metalike lek të dyshuara si të falsifikuara, në qoftë se është i zbatueshëm për llojin e makinës që kontrollohet.

4. Banka e Shqipërisë, për testimin e perfor-mancës së çdo tipi makine përdor monedha metalike të falsifikuara të identifikuara gjatë procesit të përpunimit të monedhave të hedhura në qarkullim dhe monedha metalike autentike të përshtatshme dhe të papërshtatshme.

5. Testimi për identifikimin e monedhave të falsifikuara kryhet vetëm me llojet e monedhave metalike të falsifikuara të identifikuara në qarkullim dhe që janë në dispozicion të Bankës së Shqipërisë.

6. Banka e Shqipërisë nuk mban përgjegjësi në qoftë se makina dështon t'u përmbahet kërkesave të kësaj rregulloreje, pavarësisht faktit që lloji i makinës në fjalë është testuar me sukses.

7. Banka e Shqipërisë kryen testin e perfor-mancës për një lloj makine bazuar në aplikimin e bërë nga prodhuesi i makinës ose përfaqësuesi i autorizuar prej tij.

8. Prodhuesi i makinës ose personi i autorizuar prej tij, dorëzon aplikimin pranë Bankës së Shqipë-risë së bashku me të gjithë dokumentacionin dhe informacionin përkatës mbi funksionimin e makinës. Banka e Shqipërisë do ta trajtojë këtë informacion si konfidencial.

9. Në rastin kur testi i performancës rezulton i suksesshëm, Banka e Shqipërisë lëshon raportin përkatës. Raporti i lëshuar nga Banka e Shqipërisë është i vlefshëm për një periudhë 2-vjeçare, në përfundim të së cilës

performanca e makinës duhet të ritestohet përsëri.

10. Banka e Shqipërisë publikon në faqen e saj të internetit një listë të llojeve të makinave, të cilat kanë kaluar me sukses testet e performancës.

11. Për çdo përmirësim ose përditësim të *hardware/software*-it në makinat që kanë kaluar me sukses testet e performancës, prodhuesi ose përfaqësuesi i autorizuar ka detyrimin të aplikojë për ritestimin e performancës së këtyre makinave.

Neni 11

Përdorimi i makinave nga subjektet e kësaj rregulloreje

1. Subjektet e kësaj rregulloreje, për përpunimin automatik të monedhave metalike lek, mund të përdorin llojet e makinerive që përfshihen në listën e publikuar në faqen zyrtare të internetit të Bankës së Shqipërisë.

2. Subjektet e kësaj rregulloreje njoftojnë Bankën e Shqipërisë mbi instalimin e një makine të përpunimit të monedhave metalike, përpara se makina të vihet në punë.

3. Subjektet e kësaj rregulloreje duhet të marrin një konfirmim zyrtar nga prodhuesi i makinës ose përfaqësuesi i tij i autorizuar, që garanton se karakteristikat e makinës së instaluar korrespon-dojnë me ato të makinës, të përfshirë në listën e publikuar në faqen zyrtare të internetit të Bankës së Shqipërisë dhe që makina e instaluar përpunon monedha metalike në të njëjtën mënyrë si makina e të njëjtit lloj të testuar nga Banka e Shqipërisë. Subjektet duhet të dorëzojnë në Bankën e Shqipërisë deklarimin së bashku me njoftimin e instalimit të makinës.

KREU IV

RAPORTIMI DHE MBIKËQYRJA (INSPEKTIMI)

Neni 12

Monitorimi

1. Me marrjen e njoftimit për instalimin e makinerisë, Banka e Shqipërisë mund të kryejë një kontroll të hartimit dhe zbatimit të procedurave për përpunimin e monedhave metalike dhe mund të kryejë testet e performancës së makinave të instaluara, në mënyrë që të përcaktojë nëse këto makina kontrollojnë monedhat në mënyrë të besueshme mbi autenticitetin dhe përshtatshmërinë për qarkullim dhe lejojnë ndjekjen/regjistrimin e transaksioneve në rastet e përdorimit nga klientët.

2. Departamenti i Emisionit pranë Bankës së Shqipërisë, realizon verifikimin e zbatimit të kërkesave të kësaj rregulloreje nëpërmjet:

a) kryerjes së inspektimeve në vend, përfshirë këtu dhe inspektimet e panjoftuara, në vend-ndodhjet e subjekteve, për të monitoruar makinat e tyre të përpunimit të monedhave metalike; dhe

b) verifikimit të procedurave që rregullojnë operimin dhe kontrollin e makinave të përpunimit të *cash*-it, trajtimin e monedhave metalike lek të kontrolluara dhe procedurat që rregullojnë çdo kontroll manual të autenticitetit dhe përshtat-shmërisë.

3. Banka e Shqipërisë, për verifikimin e zbatimit të kërkesave të kësaj rregulloreje gjatë procesit të inspektimit në mjediset e subjekteve, mund të marrë kampione të monedhave metalike të përpunuara për t'i kontrolluar ato në ambientet e saj.

4. Në rast konstatimi të moszbatimit të dispozitave të kësaj rregulloreje, Banka e Shqipërisë rekomandon për subjektet marrjen e masave korri-gjuese brenda një afati kohor të caktuar.

Neni 13

Masat mbikëqyrëse dhe ndëshkimore

Banka e Shqipërisë, në rast të mosplotësimit të detyrimeve të kësaj rregulloreje, zbaton masat ndëshkimore të parashikuara në ligjin për bankat dhe në aktet e tjera nënligjore në zbatim të tij.

KREU V

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 14

Dispozitë kalimtare

1. Subjektet e kësaj rregulloreje janë të detyruara të plotësojnë të gjitha kërkesat e përcaktuara në këtë

rregullore, jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të saj.

2. Pavarësisht pikës 1 të këtij neni, makinat e përpunimit të monedhave metalike të instaluara përpara hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje, duhet të përshtaten për kërkesat e përcaktuara në këtë rregullore, jo më vonë se 12 muaj nga hyrja në fuqi e saj.

Neni 15

Të tjera

1. Banka e Shqipërisë trajton informacionin e marrë sipas kësaj rregulloreje si konfidencial.

2. Banka e Shqipërisë do të publikojë, në faqen e saj zyrtare të internetit, procedurat teknike për testet e performancës së makinave dhe formularin e aplikimit.

KRYETARI I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

Gent Sejko